

بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی با مرگ جنین

پژوهش از:

آریتا کیانی آسیابر

کارشناس ارشد مامایی عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شاهد تهران

چکیده پژوهش:

از وقایع تلخ مامایی سقط و مرگ جنین می باشد، تجربه تلخی که گاهی بدون هیچ اختطاری در یک حاملگی اتفاق می افتد. براساس گزارشات موجود در ۴۰-۱۵ درصد موارد حاملگی، سقط جنین و در یک درصد حاملگیها مرگ جنین رخ می دهد. از آنجاییکه اختلالات ژنتیکی از علل مستعد کننده سقط و مرگ جنین می باشد و در ازدواج فامیلی امکان بروز بیماریهای ژنتیکی بیشتر می شود، برآن شدیم مطالعه ای در مورد ارتباط بین ازدواج فامیلی و مرگ جنین و سرانجام بد حاملگی انجام دهیم. جهت نیل به این هدف مطالعه ای به روش توصیفی آینده نگر در سال ۱۳۷۰ انجام شد. بدین منظور ۵۸۸۵ زایمان که بعد از هفته ۲۰ حاملگی در زایشگاههای شهر تهران در طی ۱۵ شبانه روز انجام شده بود، مورد بررسی قرار گرفت.

جمع آوری اطلاعات در این بررسی از طریق پرسشنامه، مصاحبه و اسناد و مدارک پزشکی بدست آمد. تجزیه و

تحلیل اطلاعات بدست آمده با استفاده از آزمون آماری کای دو، ارتباط معنی داری بین ازدواج فامیلی و شیوع مرگ جنین را نشان داد. نسبت خطر مرگ جنین ۱/۷ برابر کسانی بود که ازدواج فامیلی نداشتند. هم چنین در این مطالعه رابطه معنی داری بین ازدواج فامیلی و داشتن سابقه تولد ناهنجار و سابقه مرگ جنین بدست آمد و در گروهی که ازدواج فامیلی داشتند شیوع سابقه سقط بویژه سقط بیش از یکبار بیشتر از گروه کنترل بود. با توجه به نتایج بدست آمده پیشنهاد می شود از ازدواج فامیلی تا حد امکان اجتناب شود.

مقدمه:

بسیاری از بیماریهای نهفته نادر در اقوامی که ازدواج فامیلی و نزدیک در بین آنها رایج است بیش از سایر اقوام دیده می شود. روشن است که بسیاری از بیماریها و اختلالات ژنتیکی امکان رشد و ادامه حیات جنین در رحم مادر را مختل

است برای انجام این تحقیق برآورد نمونه انجام نگردیده است بلکه مطالعه برکل جمعیت در طی ۱۵ شبانه روز در هر زایشگاه مورد به مورد انجام پذیرفت لذا نتایج مطالعه دقیقاً حاکی از رفتار و وضعیت خود جمعیت بوده و بدین ترتیب از صحت بالایی برخوردار است.

جامعه پژوهش:

جامعه مورد مطالعه افراد حامله ارجاع شده به شهر تهران و یا افراد ساکن تهران بودند که جهت زایمان به یکی از زایشگاههای دولتی، خصوصی، خیریه و ارتش مراجعه نموده بودند. که در آن متغیرهایی مانند سوابق مامایی، شرح لیبر و زایمان و نوع ازدواج از طریق مصاحبه و اسناد و مدارک جمع آوری گردید و جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزارهای آماری و کامپیوتر استفاده گردید و نتایج از نظر شیوع مرگ جنین، سابقه نتایج بد مامایی (مرگ جنین، تولد ناهنجار، سقط جنین) در گروهی که ازدواج فامیلی داشته و مادرانی که ازدواج فامیلی نداشتند، مورد مقایسه قرار گرفت.

نتایج:

از مجموع زایمان های مورد مطالعه (۵۸۸۵ مورد زایمان) میزان ازدواج فامیلی ۳۲/۷ درصد و شیوع مرگ جنین ۱/۷ درصد بود.

بررسی ارتباط بین مرگ جنین و ازدواج فامیلی نشان داد مرگ جنین در گروه مادرانی که ازدواج فامیلی داشته اند بیشتر از گروه مقابل می باشد (۴۵/۲ درصد در مقابل ۳۲/۵ درصد) نسبت خطر مرگ جنین نیز در مادرانیکه ازدواج فامیلی داشتند، ۱/۷ برابر کسانی بود که ازدواج غیر فامیلی داشتند. آزمون کای دو نشانگر ارتباط معنی دار بین دو متغیر فوق بود.

نموده و در نتیجه مرگ و سقط جنین را به دنبال خواهد داشت. لازم به ذکر است که هرچه درجه خویشاوندی نزدیک باشد، خطر بیشتر است. در زوج هایی که نزدیکترین رابطه خویشاوندی را دارند (مثل دختر عمو و پسر عمو) خطر داشتن فرزندی که دارای اختلالی قابل توجه باشد، دو برابر بیش از زوج های غیر خویشاوندی است.

تحقیقات زیادی در رابطه با ازدواج فامیلی و ناهنجاریهای جنینی صورت گرفته ولی در مورد ارتباط بین مرگ و سقط جنین با ازدواج فامیلی کمتر صحبت به میان آمده است. از آنجائیکه این عوارض در زمان بارداری از وقایع تلخ مامایی می باشد و می تواند علاوه بر بروز عوارض جسمی بر مادر، اثرات سوء روانی و اجتماعی بر روی والدین، بستگان و حتی مراقبین پره ناتال یا عامل زایمان به بار آورد، پژوهشگر برآن شد تا در مورد ارتباط بین ازدواج فامیلی با مرگ جنین و سابقه نتایج بد مامایی (تولد ناهنجار، مرگ جنین، سقط) مطالعه ای انجام دهد.

اهداف پژوهش:

هدف کلی: تعیین ارتباط بین ازدواج فامیلی، مرگ جنین، سرانجام بد حاملگی در سطح شهر تهران

اهداف ویژه:

- ۱- تعیین ارتباط بین سابقه سقط جنین با ازدواج فامیلی
- ۲- تعیین ارتباط بین ازدواج فامیلی با سابقه تولد ناهنجار

روش انجام پژوهش:

تحقیق حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع کوهرت^۱ است که بر روی ۵۸۸۵ زن حامله با حاملگی ۲۰ هفته و بالاتر در مرحله زایمان در کلیه زایشگاههای شهر تهران اعم از دولتی، خصوصی، خیریه و ارتش به مدت ۱۵ شبانه روز در هر بیمارستان انجام شده است. لازم به ذکر

1- Cohort.

جدول شماره ۱: بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی و مرگ جنین

ازدواج فامیلی جنین	خیر		بله		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
زنده	۳۹۱۲	۶۷/۵	۱۸۸۰	۳۲/۵	۵۷۹۲	۹۸/۴
مرد	۵۱	۵۴/۸	۴۲	۴۵/۲	۹۳	۱/۶
جمع کل	۳۹۶۳	۶۷/۳	۱۹۲۲	۳۲/۷	۵۸۸۵	۱۰۰

هم چنین در این بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی و داشتن سابقه سقط جنین مورد بررسی قرار گرفت. نتایج مبین آن بود که سابقه سقط جنین در مادرانیکه ازدواج فامیلی دارند بیشتر بوده و سابقه سقط بیش از یکبار نیز به میزان بیشتری در آنها دیده می شود (۳/۶ درصد در مقابل ۳ درصد). البته آزمون کای دو در این مورد ارتباط معنی داری را نشان نداده است.

جدول شماره ۲: بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی و داشتن سابقه سقط جنین

ازدواج فامیلی سابقه سقط	خیر		بله		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۰	۳۲۶۱	۸۳/۵	۱۵۷۶	۸۳	۴۸۳۷	۸۳/۳
۱	۵۲۷	۱۳/۵	۲۵۳	۱۳/۳	۷۸۰	۱۳/۴
>۱	۱۱۹	۳	۶۹	۳/۶	۱۸۸	۳/۲
جمع	۳۹۰۷	۶۷/۳	۱۸۹۶	۳۲/۷	۵۸۰۵	۱۰۰

نتایج پژوهش در مورد بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی با داشتن سابقه تولد ناهنجار نشان داد در کسانی که ازدواج فامیلی داشته اند سابقه تولد ناهنجار به مراتب بیشتر از کسانی بوده است که ازدواجشان غیر فامیلی است (۲/۳ درصد در مقابل ۱/۱ درصد). نتایج مطالعه هم چنین نشان می دهد که سابقه تولد مرده در مادرانیکه ازدواج فامیلی دارند بیش از کسانی است که ازدواج غیر فامیلی داشته اند. در مورد سابقه یکبار تولد مرده، نتایج مطالعه نشان می دهد این سابقه در مادرانی که ازدواج فامیلی داشته اند، ۳/۵ درصد در حالیکه در دیگر مادران ۲/۲ درصد می باشد. آزمون کای دو نیز ارتباط معنی داری بین دو متغیر فوق را تأیید کرده است ($P=132$).

جدول شماره ۳: بررسی ارتباط بین ازدواج فامیلی با سابقه مرگ جنین

سابقه مرگ جنین	ازدواج فامیلی		
	۱	۰	> ۱
خیر	۲/۳	۹۷/۵	۱۰/۳
بله	۳/۵	۹۶/۱	۱۰/۵

مطرح نمود و با توجه به اینکه با ازدواج فامیلی احتمال بروز بیماریهای ژنتیکی افزایش می یابد بنابراین می توان انتظار داشت با بروز اختلالات ژنتیکی احتمال مرگ جنین - ناهنجاریهای مادرزادی و سقط جنین افزایش یابد.

منابع:

- ۱- آیت الهی. سید محمد تقی، اصول و روش های آمار زیستی. تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۳
- ۲- کاظم. محمد و دیگران، روش های آماری و شاخص های بهداشتی، تهران: انتشارات دانشکده بهداشت دانشگاه تهران، ۱۳۶۳
- ۳- کریمی نژاد، محمد حسن، اصول ژنتیک انسانی، شیراز: انتشارات الوند، ۱۳۶۳
- 4- Willson, C.L., Obstetrics & Gynecology, seven edition, 1983
- 5- Cuningham, M. etal, Williams Obstetrics, eighteenth edition, 1989
- 6- Kenneth. R.N. Manual of Obstetrics Diagnosis and Therapy, fourth edition, 1990

بحث و نتیجه گیری:

نتایج حاصل از پژوهش انجام شده حاکی از آن است که شیوع ازدواج فامیلی در مادران مراجعه کننده به زایشگاههای شهر تهران جهت انجام زایمان ۳۲/۷ درصد و شیوع مرگ جنین ۱/۶ درصد می باشد. شیوع مرگ جنین در افرادی که ازدواج فامیلی داشتند ۴۵/۲ درصد در حالیکه در گروه مقابل ۳۲/۵ درصد بوده است. بدین ترتیب بین ازدواج فامیلی و مرگ جنین رابطه معنی دار قوی وجود دارد.

هم چنین بررسی نتایج نشان می دهد بین سابقه سرانجام بد حاملگی (سابقه تولد ناهنجار، سابقه تولد مرده) با ازدواج فامیلی ارتباط معنی دار آماری وجود دارد و نسبت خطر تولد نوزاد ناهنجار در ازدواج فامیلی دو برابر ازدواج غیر فامیلی است. در کسانی که ازدواج فامیلی دارند سابقه سقط جنین بیش از گروهی است که ازدواج فامیلی نداشته اند. نظر براین که از علل عمده سقط جنین تولد نوزاد ناهنجار و مرگ جنین می توان اختلالات ژنتیکی را